

Nr 134.

Av herr **Jonsson** i Skedsbygd **m. fl.**, om reformering av den kommunala fastighetsbeskattningen.

Frågan om avskaffande av fastighetsskatten, den s. k. garantiskatten, har vid skilda tillfällen och i olika sammanhang varit föremål för riksdagens behandling.

Kommunalskatteberedningen diskuterade frågan ingående och föreslog att garantiskatten skulle utbytas mot en s. k. objektskatt. Detta förslag möttes emellertid av vägande invändningar och kom aldrig att föreläggas riksdagen.

Syftet med garantiskatten har varit att tillförsäkra kommunerna en viss skatteintäkt, så att inte, under exempelvis en lågkonjunktur, deras skatteinkomster skulle sjunka så lågt, att den kommunala verksamheten inte kunde upprätthållas i erforderlig omfattning. Så länge fastighetsskatten utgjorde fastighetsägarnas enda bidrag till den kommunala beskattningen, kunde denna skatt anses försvarbar ur rättvisesynpunkt. I och med att en allmän kommunal inkomstskatt infördes, varigenom fastighetsägarnas hela inkomst — alltså även den del av inkomsten, som överstiger garantiskattens inkomstbelopp — beskattas, kan fastighetsskattens bibehållande icke motiveras ur denna synpunkt.

Så länge det fanns ett relativt stort antal små kommuner med ringa skatteunderlag, kunde det anses nödvändigt att bibehålla garantiskatten för att därigenom tillförsäkra dessa kommuner erforderliga skatteintäkter. Sedan numera kommunindelningsreformen genomförts och storkommuner med större skatteunderlag bildats bortfaller även detta skäl för fastighetsskattens fortbestånd.

Ett annat skäl för fastighetsskattens bibehållande har varit det, att inom kommuner, där många eller i flera fall de flesta fastigheterna ägts av personer eller företag inom andra kommuner, dessa under vissa förhållanden skulle komma att helt befrias från att erlägga skatt till de kommuner, inom vilka fastigheterna äro belägna. Detta skulle kunna inträffa exempelvis i en skogskommun, om ägarna under vissa år kunna underlåta att göra några uttag ur skogen eller under en lågkonjunktur debitera de

uttagna skogsprodukterna så lågt, att ingen nämnvärd inkomst kommer att redovisas inom de kommuner, där fastigheterna äro belägna. Liknande förhållanden kunna också uppstå när det gäller industriföretag inom en kommun, vars ägare är mantalsskriven på annan ort. Har industriföretaget en dominerande ställning i kommunens näringsliv kan denna gå miste om större delen av sina normala skatteintäkter under en lågkonjunktur, ifall fastighetsskatten icke funnes.

Motiven för ett bibehållande av fastighetsskatten har således numera minskat avsevärt men å andra sidan skulle ett avskaffande av densamma åsamka sådana kommuner, där fastigheterna i större utsträckning ägas av personer eller företag, som icke äro mantalsskrivna i kommunen, stora ekonomiska svårigheter, särskilt under tider av lågkonjunktur. Skattebördan skulle under sådana förhållanden bli orimligt hög för kommunens egna invånare. Ett avskaffande av fastighetsskatten skulle således kunna medföra stora ekonomiska risker för sådana kommuner.

Emellertid är det uppenbart, att fastighetsskatten verkar orättvist för det stora flertalet fastighetsägare. Denna orättvisa kommer att skärpas ännu mera genom den avsevärda höjning av taxeringsvärdena på fastigheter, som den nu pågående fastighetstaxeringen kommer att medföra. Det är sannolikt att flertalet fastighetsägare kommer att få erlægga högre skatt till kommunen, än vad deras verkliga inkomster skulle motivera. Det synes oss därför nödvändigt att dessa orättvisor undanröjas antingen genom att fastighetsskatten avskaffas eller genom en reform av densamma. På grund av de ekonomiska riskmoment för kommunerna som ett avskaffande av skatten skulle medföra måste dess eventuella slopande förenas med åtgärder, som garantera kommunerna en viss inkomst. En möjlighet till problemts lösning skulle vara att staten inträder som garant och lämnar kommunerna de tillskott som behövas för att kompensera fastighetsskattens bortfall. Ur principiella synpunkter kunna måhända invändningar göras mot ett sådant system, då det skulle kunna tänkas ge staten ökat inflytande på kommunernas verksamhet och således ytterligare kringskära den kommunala självstyrelsen.

En annan utväg vore att alla de företag eller enskilda personer, vilka äga fastigheter i andra kommuner än den, vari de äro mantalsskrivna, skulle åläggas att erlægga kommunal garantiskatt till de kommuner, vari deras fastigheter äro belägna. Motiven för ett sådant förslag torde framgå av vad som ovan anförts. Möjligen kan en sammankoppling av båda dessa förslag vara tänkbar. I varje fall bör frågan om en reform av fastighetsbeskattningen utredas. En sådan utredning bör givetvis ta sikte, dels på att undanröja orättvisorna i den nuvarande garantiskatten och dels på att säkerställa kommunernas behov av medel. Utredningsuppdraget kan möjligen anförtros åt 1950 års kommunalskattelagstiftningskommitté.

Med anledning av vad som sålunda anförts få vi hemställa,
att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl.
Maj:t begära utredning om en reform av den kommunala
fastighetsbeskattningen i huvudsaklig överensstämmelse
med de riktlinjer som ovan anförts.

Stockholm den 23 januari 1952.

Harald Andersson
i Dunker.

J. Onsjö.

Ivar Johansson
i Mysinge.

Gunnar Larsson
i Luttra.

Arvid Jonsson
i Skedsbygd.

K. E. Hansson,
Skediga.

Per Persson,
Norrby.
